Mokyklėlės atidarymas Pietų Afrikoje priminė lietuvišką rugsėjo 1-ąją

Evelina KISLYCH-ŠOCHIENĖ

2019 metų sausio mėnesį duris atvėrė Pietų Afrikos Respublikos lietuvių įkurta lituanistinė mokyklėlė „Kodėlčius“. Mokyklėlės mokytoja Justė su visa šeima į Pietų Afriką atvyko daugiau kaip prieš trejus metus, vyrui gavus darbo paskyrimą Pietų Afrikos Respublikoje. Justė, tuo metu auginusi mažą vaiką, niekada gyvenime nebuvo pagalvojusi ar įsivaizdavusi, kad teks gyventi egzotiškoje šalyje. Gyvendama čia ji pasisėmė naujų įspūdžių ir kultūrinės patirties, pažino šį nuostabų kraštą keliaudama.

Mokytoja Sandra į Pietų Afrikos Respubliką atvyko prieš metus, atsiradus galimybei čia vystyti verslo projektus. Su visa šeima čia atvykusi lietuvė neskubėjo ieškoti naujo darbo, labiau rūpėjo padėti savo tuo metu keturmečiam sūnui adaptuotis naujoje aplinkoje, pažinti naują šalį, jos gamtos grožį, kultūrą.

Kalbiname lituanistinės mokyklėlės „Kodėlčius“ mokytojas Justę ir Sandrą.

2018-ųjų metų spalio mėnesį buvo įkurta Pietų Afrikos Lietuvių Bendruomenė, jau po trijų mėnesių duris atvėrė ir lituanistinė mokyklėlė. Ar buvo taip planuota ir žinoma, jog taip greitai pavyks įgyvendinti šią idėją?

Mokytoja Justė: Gyvename čia jau daugiau nei trejus metus, susipažinome su šeimomis, auginančiomis darželinio ir mokyklinio amžiaus vaikus. Girdėjau ne iš vienų tėvų, jog yra poreikis lituanistinei mokyklėlei atsirasti. Kai tik susikūrė Pietų

Afrikos Lietuvių Bendruomenė, netrukus sulaukėme pasiūlymo įkurti lituanistinę mokyklėlę. Esant dideliam norui ir palaikymui tiek iš tėvų, tiek iš pačios Bendruomenės, tikrai nėra sunku įgyvendinti šią idėją.

Mokytoja Sandra: Atvykusi į Pietų Afrikos Respubliką nustebau, kiek daug lietuvių, daug jaunų šeimų su vaikučiais čia gyvena. Manau, jau seniai PAR gyvenantys lietuvaičiai, žiūrėdami į kitų pasaulio lietuvių patirtį, svajojo apie lietuvišką mokyklėlę arba užsiėmimus vaikams lietuvių kalba. Tačiau kol nebuvo oficialiai įkurta lietuvių bendruomenė, turbūt sunku buvo organizuoti ir mokyklėlės įkūrimą. Man atrodo, kad mokyklėlės įkūrimas praėjus vos trims mėnesiams nuo oficialios bendruomenės atsiradimo buvo labai natūralus žingsnis.

Papasakokite apie tą dieną, kuomet mokyklėlė atvėrė savo duris ir mokytojos pakvietė lietuvių kalbos norinčius mokytis vaikus užeiti į vidų.

Mokytoja Sandra: Mokyklėlė atvėrė duris 2019 m. sausio mėn. Norėjome, kad pirmasis susitikimas visiems – ir vaikams, ir tėveliams – būtų šventė, o ne rimta pamoka, todėl per mokyklėlės atidarymą susipažinome, klausėme lietuviškų vaikiškų dainelių, žiūrėjome lietuvišką filmuką „Grybų karas“ ir pan.

Mokytoja Justė: Buvo nuostabus vidinis pakylėjimo jausmas, kad tikrai tai įvyko. Vaikučiai buvo smagiai, šventiškai nusiteikę, gal kiek priminė lietuvišką rugsėjo 1-ąją. Tėveliai atlydėjo vaikus į mokyklą nešini gėlėmis.

Taigi, kiek vaikų susirinko į mokyklėlės atidarymą?

Mokytoja Sandra: Į mokyklėlę šiuo metu yra užsiregistravę 12 mokinių, kurių amžius svyruoja nuo 1,5 iki 11 metų. Į mokyklėlės atidarymo renginį atvyko 10 mokinukų su tėveliais.

Kitos lituanistinės mokyklėlės pasaulyje susiduria su patalpų problema. Kur vyks Jūsų mokyklėlės pamokos?

Mokytoja Sandra: Su šia problema susiduria ir mūsų mokyklėlė. Nuolatinių patalpų mokyklėlės veiklai šiuo metu neturime, tačiau turime nuostabius, bendradarbiaujančius mokinukų tėvelius, kurie yra pažadėję, jei reikės, skirti patalpas mokyklėlės veikloms net savo namuose. Tikime, kad pamažu atrasime nuolatines patalpas mokyklėlės veiklai.

Mokytoja Justė: Atidarymas vyko pas mus namuose, bet ateityje tikimės, kad

lituanistinės mokyklėlės nario mokestis padengs patalpų nuomą ir vaikai galės turėti nuolatinę klasę. Pietų Afrikoje yra palankus klimatas – tiek vasarą, tiek žiemą galima vesti pamokas gryname ore.

Papasakokite apie mokyklėlės idėją, jos vystymosi ir įkūrimo istoriją. Ar buvo juntamas poreikis vykdyti lituanistinį švietimą Pietų Afrikoje?

Mokytoja Justė: Kaip minėjome anksčiau, mokyklėlės idėja kilo susikūrus Pietų Afrikos Lietuvių Bendruomenei, kurioje yra ir šeimų su vaikais. Tėvai išreiškė pageidavimą, kad jų vaikai mokėtų lietuvių kalbą, puoselėtų papročius ir tradicijas, kad didžiuotųsi savo kilme ir galėtų perduoti lietuvybę vėlesnėms kartoms. Šiuo metu mokyklėlė veiks Johanesburge ir Pretorijoje, nors jau girdime tėvelių pageidavimus, kad norėtų mokyklėlės ir Keiptaune.

Pietų Afrikoje nuo šiol veikia lituanistinė mokyklėlė. Donato Brazaičio nuotr.

Mokytoja Sandra: Labai džiaugiamės tėvelių noru ugdyti vaikų lietuvių kalbą, juos geriau supažindinti su Lietuva, jos kultūra. Vaikams, gyvenantiems anglakalbėje aplinkoje, kur darželiuose, mokyklose, su kaimynais ar draugais gali susikalbėti tik angliškai, labai sunku išlaikyti lietuvių kalbos įgūdžius. Nors lietuviai tėveliai su vaikais šeimose bendrauja lietuvių kalba ir vaikučiai iš esmės gali suprasti lietuviškai, tačiau patiems kalbėti nėra paprasta. Tad idėja, kad būtų puiku vaikų kalbą ugdyti lituanistinėje mokyklėlėje, sklandė jau kurį laiką.

Kodėl „Kodėlčius“? Kas sugalvojo ir išrinko mokyklėlei pavadinimą?

Mokytoja Justė: Kiekvienas Pietų Afrikos Lietuvių Bendruomenės narys galėjo

pasiūlyti mokyklėlei savo sugalvotą pavadinimą. Daugiausia balsų surinkęs pavadinimas buvo „Kodėlčius“.

Mokytoja Sandra: Kadangi mūsų vaikučiai yra labai smalsūs ir dažnai bando išsiaiškinti – kas, kaip, kodėl, pamanėme, kad šis pavadinimas puikiai tinka. Iš tikro didelių diskusijų dėl pavadinimo nekilo.

Lituanistinis švietimas gyvenant užsienyje. Ar jaučiate, kad tinklas labai platus, tai tampa kiekvienos lietuvių bendruomenės standartu?

Mokytoja Justė: Mano nuomone, kalbant apie lituanistinį švietimą gyvenant užsienyje, yra svarbu, kad vaikai nepamirštų gimtosios kalbos, susipažintų su lietuviškom tradicijom, papročiais, istorija, bendrautų tarpusavyje lietuviškai ir t. t. Esame labai dėkingos Švedijos lituanistinės „Saulės“ mokyklos mokytojai Ievai, prisidėjusiai prie mūsų mokyklėlės įsikūrimo, už palaikymą ir konsultavimą.

Kaip manote, kokie iššūkiai Jūsų laukia?

Mokytoja Sandra*:* Kol kas mokyklėlė tik žengia pirmuosius savo žingsnius, tad viskas dar priešakyje. Turbūt didžiausias iššūkis bus nuslūgus visų entuziazmui išlaikyti nenutrūkstamą mokyklėlės veiklą, pateikti mokomąją medžiagą taip, kad būtų įdomu tiek jaunesniems mūsų mokinukams, tiek vyresnėliams. Ir, žinoma, lieka dar nuolatinių patalpų klausimas.

Kaip dažnai planuojate vykdyti lituanistinės mokyklėlės veiklą? Kokius esminius ir svarbiausius tikslus esate užsibrėžusios?

Mokytoja Justė: Pamokos lituanistinėje mokyklėlėje „Kodėlčius“ vyksta kartą per mėnesį. Svarbiausias mūsų tikslas sudaryti sąlygas vaikų saviraiškai lietuvių kalba, skatinti vaikų ir tėvų bendravimą lietuviškai, plėsti vaikų žodyną, supažindinti su Lietuvos istorija, papročiais, tradicijomis ir vertybėmis.

Mokytoja Sandra: Pamokėlių veiklos orientuotos į pasibuvimą lietuviškai kalbančioje aplinkoje. Klausysimės lietuviškų dainelių, pasakėlių, mokysimės šnekamosios lietuvių kalbos. Skatinsime vaikus tarpusavyje bendrauti lietuviškai.

Interviu spausdintas žurnalo „Pasaulio lietuvis“ 2019 m. vasario numeryje 2/574.

Mielai pasidalysime žurnale skelbiamais tekstais ir nuotraukomis, tik prašome nurodyti informacijos šaltinį ir autorius.